

Biuro Rady Powiatu Pyrzyckiego w Pyrzycach		
WPŁYNĘŁO		
L. dz.	Data	Podpis
68	23.05.24	<i>[signature]</i>

**Uchwała nr
Rady Powiatu Pyrzyckiego
z dnia**

**w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Powiecie Pyrzyckim na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r., poz. 107) oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zmianami) Rada Powiatu Pyrzyckiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pyrzyckim na lata 2024-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach

§ 3.

Przepisy uchwały znajdują zastosowanie do rozwiązywania problemów społecznych zaistniałych od dnia 1 stycznia 2024 r.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

**Wnioskodawca
Zarząd Powiatu Pyrzyckiego**

[signature]
PRZEWODNICZĄCY

Ewa Gąsiorowska-Nawój

**Przewodniczący
Rady Powiatu Pyrzyckiego**

Mariusz Szymkowicz

Pod względem formalno-prawnym
bez zastrzeżeń

[signature]
.....
RADCA PRAWNY
mgr Beata Brzezińska

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w art. 19 pkt. 1 nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

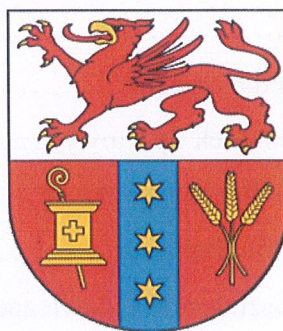
Celem strategii jest identyfikacja i analiza problemów społecznych, zdiagnozowanie sytuacji społecznej w powiecie oraz opracowanie dokumentu, dzięki któremu możliwe będzie sprawne i racjonalne organizowanie działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych.

Najważniejsze obszary polityki społecznej ujęte w strategii:

- 1) pomoc społeczna,
- 2) piecza zastępcza,
- 3) przemoc domowa,
- 4) rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami.

Mając powyższe na uwadze wnosi się o podjęcie uchwały w proponowanym kształcie.

***STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W POWIECIE PYRZYCKIM
NA LATA 2024-2030***

PYRZYCE 2024

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1.1 Podstawy prawne.....	5
1.2 Spójność z dokumentami strategicznymi.....	6
2. ORGANIZACJA STRATEGII.....	9
3. DIAGNOZA SPOŁECZNA ŚRODOWISKA.....	12
3.1 Charakterystyka Powiatu Pyrzyckiego.....	12
3.2 Infrastruktura społeczna.....	15
3.2.1 Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminach powiatu pyrzyckiego w latach 2021 – 2023.....	16
3.2.2 Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie Powiatu Pyrzyckiego	22
3.2.3 Rynek pracy i bezrobocie.....	26
4. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	29
4.1 Opis obszaru wsparcia osób z niepełnosprawnościami.....	29
4.2 Dofinansowania Państwowego Funduszu rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami...33	
5. PIECZA ZASTĘPCZA.....	39
6. PRZEMOC DOMOWA.....	43
7. KULTURA I EDUKACJA	47
7.1 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.....	47
7.2 Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy.....	51
7.3 Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy.....	52
7.4 Zespół Szkół Nr 1 im. Noblistów Polskich.....	53
7.5 Zespół Szkół Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Tadeusza Kościuszki.....	54
8. ANALIZA SWOT.....	55
9. MISJA STRATEGII.....	59
10. CELE STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE.....	59
11. RAMY FINANSOWE.....	68
12. UWAGI KOŃCOWE.....	69

WYKAZ TABEL:

Nr 1 - Populacja – powiat pyrzycki w latach 2020 – 2023.....	14
Nr 2 – Prognozowana populacja – powiat pyrzycki w latach 2025 – 2050.....	14
Nr 3 – Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Pyrzyce.....	16
Nr 4 – Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Lipiany.....	17
Nr 5 – Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Bielice.....	17
Nr 6 – Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Kozielice.....	18
Nr 7 – Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Warnice.....	19
Nr 8 – Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Przelewice.....	19
Nr 9 – Charakterystyka beneficjentów pomocy społecznej powiatu na dzień 31.12.2023r.....	20
Nr 10 – Stopa bezrobocia w latach 2020 – 2023 w powiecie pyrzyckim	28
Nr 11 – Wykaz osób bezrobotnych w 2023 roku w powiecie pyrzyckim	28
Nr 12 – Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	31
Nr 13 – Liczba wydanych orzeczeń dla osób poniżej 16 lat.....	31
Nr 14 – Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności – dorośli.....	32
Nr 15 – Środki PFRON wykorzystywane na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.....	33
Nr 16 – Liczba osób które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	34
Nr 17 – Limit środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.....	35
Nr 18 – Liczba dzieci umieszczonych na terenie powiatu pyrzyckiego w latach 2021 – 2023....	42
Nr 19 – Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2020r.....	44
Nr 20 – Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2021r.....	45
Nr 21 – Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2022r.....	45
Nr 22 – Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2023r.....	46
Nr 23 – Program Korekcyjno – Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w latach 2021 – 2023	47

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (powiatowego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem szczególnym. Zawierając bowiem założenia polityki społecznej uwzględniające kompetencje samorządu powiatowego, bierze pod uwagę przesłanki wynikające z sytuacji panującej na szczeblu gminnym. Dlatego też dokument przygotowany dla powiatu pyrzyckiego sygnalizuje problemy społeczne występujące w gminach wchodzących w jego skład, zawierając rozwiązania o charakterze systemowym pozostające poza kompetencjami samorządu gminnego. Niniejsza strategia została opracowana w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach. Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2024-2030. Jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych, przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia została przygotowana w oparciu o dane statystyczne przekazane przez ośrodki pomocy społecznej, Komendę Powiatową Policji, Prokuraturę Rejonową, Punkt Interwencji Kryzysowej, Powiatowy Zespół ds Orzekania o Niepełnosprawności, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. Zostały wykorzystane także dane z Głównego Urzędu Statystycznego. Analizą objęto informacje, sprawozdania i opracowania, na podstawie których dokonano oceny ogólnej sytuacji społecznej w powiecie, a następnie identyfikacji głównych problemów społecznych.

1. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1.1 Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 16b ust. 1, art. 19 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Określają one w ramach zadań własnych powiatu opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich m.in.:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wraz z aktami wykonawczymi,
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wraz z aktami wykonawczymi,
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego wraz z aktami wykonawczymi,
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wraz z aktami wykonawczymi,
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii wraz z aktami wykonawczymi,
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wraz z aktami wykonawczymi,
9. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wraz z aktami wykonawczymi,

10. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym, wraz z aktami wykonawczymi,
11. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wraz z aktami wykonawczymi,
12. Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wraz z aktami wykonawczymi,
13. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
14. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego wraz z aktami wykonawczymi,
15. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wraz z aktami wykonawczymi,
16. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wraz z aktami wykonawczymi.

1.2 Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pyrzyckim na lata 2024 - 2030 odnosi się nie tylko do rzeczywistych wyzwań lokalnej społeczności, ale także uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, a także możliwość pozyskiwania w przyszłości środków z funduszy unijnych. Strategia koresponduje z takimi dokumentami jak:

1) Europejska Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030.

Celem strategii jest zapewnienie, by wszystkie osoby z niepełnosprawnościami w Europie, bez względu na ich płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub światopogląd, wiek lub orientację seksualną:

- mogły korzystać z przysługujących im praw człowieka,
- miały równe szanse i równy dostęp do uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym,
- były w stanie decydować, gdzie, jak i z kim mieszkają,
- mogły swobodnie przemieszczać się w UE niezależnie od ich potrzeb w zakresie wsparcia,

- nie doświadczały już dyskryminacji.

<https://ec.europa.eu/social/main>

2) **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2030 (SOR)** jest strategicznym instrumentem zarządzania polityką rozwoju realizowaną przez instytucje państwa. W jednolitym systemie programowym przedstawia cele do realizacji w horyzoncie roku 2020 i 2030, określa wskaźniki ich realizacji, wskazuje sposób ich osiągania oraz określa najważniejsze projekty służące realizacji celów SOR. Szczególnie istotne dla skuteczności polityki rozwoju jest partnerstwo i kreatywność samorządów terytorialnych w inicjowaniu najistotniejszych przedsięwzięć rozwojowych. Rolą państwa w tym procesie jest wyznaczanie ramowych celów oraz podstawowego instrumentarium, pozostawiając przesądzenia odnośnie sposobu realizacji określonych celów samorządom terytorialnym, jako współtwórcom procesów rozwojowych, a nie jedynie dawcom środków finansowych.

3) **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (SKRR)** jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrz regionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

<https://www.gov.pl/web/ia/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego-2030-ksrr>

4) **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) na lata 2014-2023.** Ekonomia Solidarności. Działania przewidziane w tym obszarze KPRES realizują bezpośrednio wyzwania sformułowane w SOR w następujących kierunkach interwencji:

- poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych;
- wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działania na rzecz integracji społecznej;
- poprawa organizacji świadczenia usług publicznych na poziomie lokalnym;

- zwiększenie sprawności funkcjonowania instytucji państwa, w tym administracji.

Ponadto jest on również wyrazem uporządkowania kierunków interwencji publicznej i działań wpływających na możliwości wykorzystania aktywności podmiotów sektora ekonomii społecznej solidarnej, w tym spółdzielni, jako instrumentu aktywnej polityki społecznej oraz polityki rozwoju społecznego i lokalnego.

<https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl>

5) Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030. Jej celem jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Dokument zakłada kompleksowe, horyzontalne, ponadsektorowe podejście polityki publicznej do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniające ich potrzeby w zakresie niezależnego życia i włączenia społecznego.

W Strategii wskazano 8 obszarów priorytetowych Strategii:

- Niezależne życie;
- Dostępność;
- Edukacja;
- Praca;
- Warunki życia i ochrona socjalna;
- Zdrowie;
- Budowanie świadomości;
- Koordynacja.

[https://niepelnosprawni.gov.pl /](https://niepelnosprawni.gov.pl/)

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej obejmująca następujące cele strategiczne:

- 1) przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia,
- 2) pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych,
- 3) przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych,
- 4) zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa,
- 5) tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego,

- 6) podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.

2. ORGANIZACJA STRATEGII

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na samorząd obowiązek opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Przyjęcie tego dokumentu do realizacji w drodze uchwały Rady Powiatu umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej na terenie powiatu, ale również pozwoli na pozyskiwanie środków z budżetu państwa i z funduszy pomocowych na realizację poszczególnych zadań określonych w strategii.

Przedłożona Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu w latach 2024-2030 określa cele oraz przyjmuje takie kierunki działań, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia **odczuwalnych społecznie przez jednostkę pozytywnych efektów w zakresie priorytetowych obszarów polityki społecznej, jakie stanowią: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, niewydolność wychowawcza rodziny, starość i uzależnienia oraz podmiotowe traktowanie osoby potrzebującej.**"

Podstawy strategii:

1. System instytucji pomocy społecznej działający jako zintegrowany system wsparcia dla osób potrzebujących,
2. Praca socjalna jako kompleksowe spojrzenie na klienta poprzez rozwijanie form kompensacyjno - profilaktycznych,
3. Pracownik socjalny jako partner w pomocy,
4. Empatia pracowników socjalnych,
5. Działania pomocowe społeczności lokalnej,
6. Integracja działania partnerów samorządowych,
7. Tworzone programy lokalne.

Celem głównym jest:

1. umacnianie poczucia podmiotowości mieszkańców,
2. uzyskanie możliwości wczesnego reagowania na problemy lokalne,
3. usprawnienie komunikacji władz powiatu ze społecznością,

4. wspomaganie i edukowanie lokalnych liderów pomocy społecznej.

Rozwój powiatu musi być ściśle powiązany z polepszeniem jakości życia mieszkańców. Przyjazne warunki życia oznaczają dobry dostęp do: opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, mieszkań, instytucji kultury, sportu i rekreacji oraz zapewnienie bezpieczeństwa zarówno socjalnego jak i publicznego.

Pomoc społeczna to spójny system, oparty między innymi na budowaniu podstaw systemu samopomocowego, wspieraniu i tworzeniu lokalnego systemu organizacji społecznych, a także na pracy na zasadach partnerstwa, pomocniczości i efektywności.

Wsparcie społeczne może być chwilowe, przejawiać się jako rodzaj interakcji społecznej, w której następuje wymiana jednostronna lub dwustronna, gdzie istnieje osoba lub grupa wspierająca i odbierająca.

Aby działania były skuteczne potrzebna jest spójność między potrzebami a rodzajem udzielonego wsparcia (wsparcie: emocjonalne, wartościujące, instrumentalne i informacyjne).

Pracownik socjalny zgodnie z zasadą subsydiarności powinien pomagać tam, gdzie człowiek w naturalnym systemie nie daje sobie rady.

Organizowanie systemu oparcia społecznego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie to jednocześnie plan działania socjalnego.

Realizując projekt socjalny niezbędne jest określenie strategii działania

Strategia to sztuka zaangażowania całego zbioru środków na rzecz osiągnięcia celu. Natomiast decyzje strategiczne to najważniejsze decyzje dla powodzenia organizacji, które:

- 1) dotyczą celu (celów) i zakresu działalności całej organizacji,
- 2) uwzględniają wpływ otoczenia, w którym organizacja funkcjonuje,
- 3) łączą zakres i rodzaj działalności organizacji z jej już istniejącymi lub potencjalnymi możliwościami,
- 4) mają istotny wpływ na sposób rozmieszczenia i wykorzystania zasobów organizacji,
- 5) mają dłuższy horyzont czasowy (decyzje długookresowe),
- 6) decyzje strategiczne charakteryzują się kompleksowością.

Na poziomie powiatu podstawowymi partnerami pomocy społecznej są:

- władze samorządowe, w szczególności Rada Powiatu, jej komisje działające w zakresie pomocy społecznej oraz Zarząd,
- administracja samorządowa: PCPR oraz OPS na terenie powiatu,

- organizacje społeczne,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- związki i wspólnoty nieformalne (np. wspólnota sąsiedzka, wspólnota pracownicza),
- klienci pomocy społecznej,
- mieszkańcy powiatu.
-

Podmioty (gmina, powiat, województwo) realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej nie są powiązane hierarchicznie. Każdy z podmiotów ma swój, własny, do pewnego stopnia autonomiczny zakres działania, co nie koliduje z faktem, że powiat zobowiązany jest do koordynacji działania swoich gmin i może w tym zakresie zlecać realizację określonych zadań gminie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach organizuje i koordynuje całość inicjatyw, przedsięwzięć i zabezpieczeń na rzecz osób potrzebujących pomocy. Centrum jest budżetową jednostką organizacyjną, celem której jest realizacja zadań własnych oraz zleconych powiatowi z zakresu pomocy społecznej.

PCPR jest instrumentem realizującym politykę społeczną państwa, którego działalność – na mocy ustawy o pomocy społecznej – ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Działalność Centrum zorientowana jest z jednej strony na poprawę funkcjonowania indywidualnego i społecznego swoich klientów, doprowadzenie ich do usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Z drugiej strony ukierunkowana jest na działania profilaktyczne zapobiegające powstawaniu niepożądanych (kryzysowych, patologicznych) sytuacji. Realizacja tych zadań oparta jest na współpracy z wieloma podmiotami, m.in. policją, z placówkami służby zdrowia, edukacji, jak również z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz pomocy i wsparcia w środowisku lokalnym (stowarzyszenia, etc.). W konsekwencji ma on przeciwdziałać społecznemu wyłączeniu, marginalizacji jednostek i grup społecznych poprzez przywrócenie im zdolności do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA ŚRODOWISKA

3.1 Charakterystyka Powiatu Pyrzyckiego

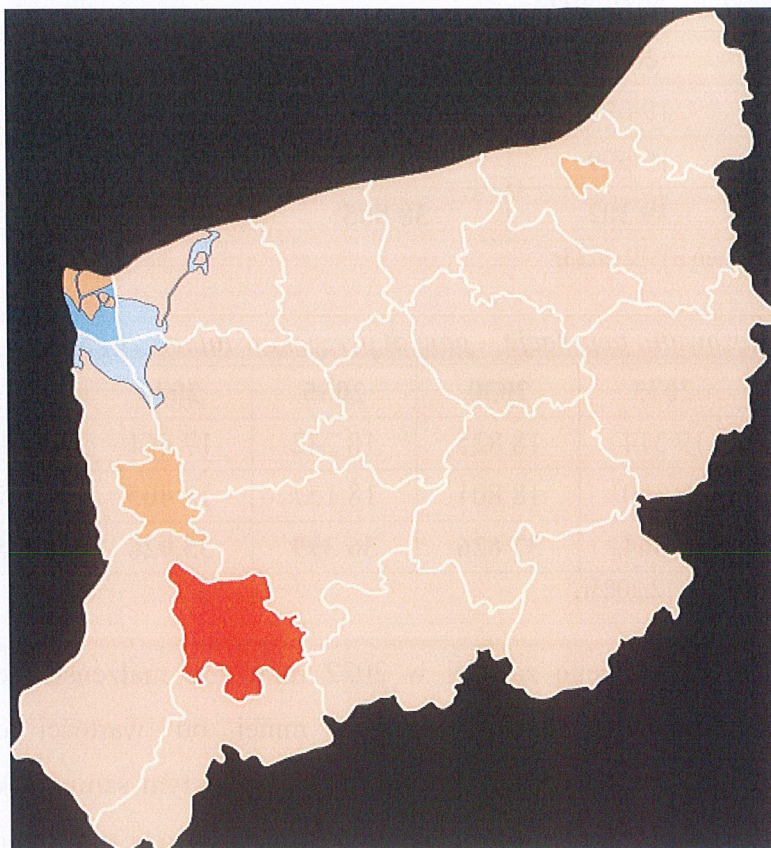
Powiat Pyrzycki wchodzi w skład Województwa Zachodniopomorskiego. Jego siedzibą jest miasto Pyrzyce. Powiat położony jest na Równinie Pyrzyckiej i Pojezierzu Myśliborskim. Na zachodzie graniczy z powiatem gryfińskim, na wschodzie z powiatem stargardzkim, a od południa z powiatem myśliborskim.

Stolicę powiatu – miasto Pyrzyce dzieli 48 km od stolicy województwa Szczecina.

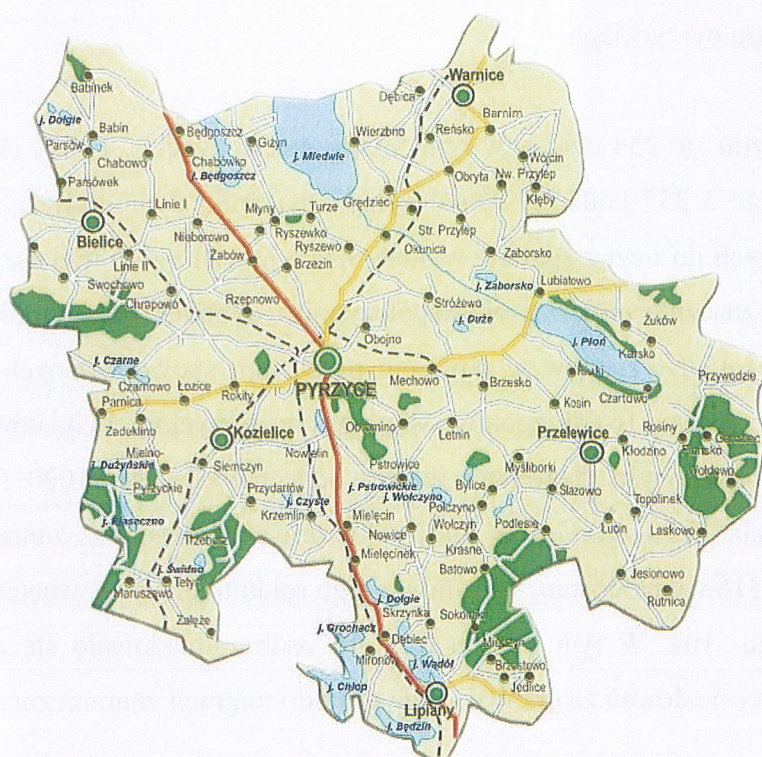
Powiat pyrzycki ma 36 614 mieszkańców, z czego 50,2% stanowią kobiety, a 49,8% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 9,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu pyrzyckiego w 2050 roku wynosi 32 135, z czego 16 048 to kobiety, a 16 087 mężczyźni.

Biologiczne grupy wieku w powiecie pyrzyckim (Źródło: GUS, 31.XII.2023) 14,3% Ludność w wieku 0-14 lat 13,8% Kobiety (w wieku 0-14 lat) 14,9% Mężczyźni (w wieku 0-14 lat) 66,8% Ludność w wieku 15-64 lat 64,1% Kobiety (w wieku 15-64 lat) 69,5% Mężczyźni (w wieku 15-64 lat) 18,8% Ludność w wieku 65 lat i więcej 22,1% Kobiety (w wieku 65 lat i więcej) 15,6% Mężczyźni (w wieku 65 lat i więcej) Ogółem Kobiety Mężczyźni

Mapa nr1- Mapa Województwa Zachodniopomorskiego

Mapa nr 2- Mapa Powiatu Pyrzyckiego

*Tabela nr 1:
Populacja*

powiat pyrzycki w latach 2020-2023

LATA	2020	2021	2022	2023
KOBIETY	19 603	19 400	18 459	18 387
MĘŻCZYŹNI	19 599	19 405	18 326	18 227
RAZEM	39 202	38 805	36 785	36 614

Źródło: GUS dane na dzień 31.12.2023r.

Tabela nr 2: Prognozowana populacja – powiat pyrzycki w latach 2025-2050

LATA	2025	2030	2035	2040	2045	2050
KOBIETY	19 314	18 825	18 242	17 561	16 816	16 048
MĘŻCZYŹNI	19 350	18 801	18 157	17 465	16 771	16 087
RAZEM	38 664	37 626	36 399	35 026	33 587	32 135

Źródło: GUS dane z dnia 31.12.2023r.

Mieszkańcy powiatu pyrzyckiego zawarli w 2022 roku 136 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,6 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla kraju. 28,0% mieszkańców powiatu pyrzyckiego jest stanu wolnego, 53,1% żyje w małżeństwie, 6,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,4% to wdowy/wdowcy. Powiat pyrzycki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -248. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,71 na 1000 mieszkańców powiatu pyrzyckiego.

W 2022 roku urodziło się 254 dzieci, w tym 52,4% dziewczynek i 47,6% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 335 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,51 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku 45,0% zgonów w powiecie pyrzyckim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 16,0% zgonów w powiecie pyrzyckim były nowotwory, a 4,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu pyrzyckiego przypada 13.59 zgonów. W 2022 roku zarejestrowano 412 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 516 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu pyrzyckiego -104. W tym samym roku 18 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 21 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -3.

60,1% mieszkańców powiatu pyrzyckiego jest w wieku produkcyjnym, 17,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W skład powiatu wchodzi sześć gmin: dwie miejsko – wiejskie: Lipiany i Pyrzyce, oraz cztery wiejskie: Bielice, Kozielice, Przelewice i Warnice.

3.2 Infrastruktura społeczna

Na terenie powiatu pyrzyckiego znajdują się wszystkie instytucje i urzędy niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, rozwijania budownictwa mieszkaniowego, czy też do prowadzenia produkcji rolnej. W każdej gminie funkcjonuje ośrodek pomocy społecznej zatrudniający wykwalifikowaną kadrę. Działania obejmują realizację świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej: zasiłek stały, składki na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, kierowanie do Domu Pomocy Społecznej oraz ponoszenie odpłatności za pobyt, kierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy, praca socjalna w celu poprawy funkcjonowania osób i rodzin niepełnosprawnych w środowisku społecznym. Pracownicy socjalni podejmowali następujące działania: kontakt z rodziną, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, współpraca z instytucjami np. służbą zdrowia, ZUS i inne. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu realizują zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej wspiera rodziny i osoby w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, podejmuje działania prowadzące do ich usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem społecznym. Klienci korzystający ze świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, domu pomocy społecznej, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest wywiad środowiskowy, który służy zgłębieniu przyczyn trudnych sytuacji życiowych. Do głównych powodów trudnej sytuacji życiowej mających wpływ na przyznanie pomocy były: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie.

3.2.1 Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminach powiatu pyrzyckiego w latach 2021 – 2023

Diagnoza problemów społecznych została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiskowe pracowników socjalnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, dane Powiatowego Urzędu Pracy, powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, jak również konsultacje społeczne z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi środowiskami opiniotwórczymi mającymi wpływ na rozwój powiatu.

Skalę zjawisk społecznych jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność itd. określono na podstawie danych OPS-ów w odniesieniu do powodów przyznania pomocy w formie zasiłków pieniężnych. Tak przyjęta metodyka była konieczna, ze względu na fakt iż praktycznie nie istnieją instytucje monitorujące kompleksowo np. skalę ubóstwa czy niepełnosprawności. Inna jest sytuacja w zakresie monitorowania skali bezrobocia, gdyż prawie w całościowo zajmuje się tym Powiatowy Urząd Pracy. Tak przyjęta metodyka jest zarazem obciążona pewnym błędem, już choćby z tego względu, że nie wszystkie osoby kwalifikujące się do pomocy społecznej z niej korzystają. Wydaje się jednak, że jest to błąd niewielki, gdyż- na szczęście – korzystanie z pomocy społecznej, jest coraz mniej wstydliwym.

Ośrodki pomocy społecznej realizują zadania określone w ustawie o pomocy społecznej oraz w programach rządowych obejmujących pomoc pieniężną, w naturze oraz w usługach.

Tabela nr 3: Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Pырzyce:

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	293	275	286	507	508	515
bezdomność	24	23	30	24	23	30
potrzeba ochrony macierzyństwa	26	30	34	135	155	176
bezrobocie	147	144	148	321	312	335
niepełnosprawność	178	176	197	280	312	283
długotrwała lub ciężka choroba	263	254	298	394	391	460
bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	67	72	78	210	248	248
w tym: rodziny niepełne	56	60	59	180	201	184
w tym: rodziny wielodzietne	6	10	12	33	55	62
przemoc w rodzinie	2	1	1	8	5	2
alkoholizm	52	39	40	75	63	60
narkomania	2	0	2	3	0	2

trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	12	11	8	15	11
zdarzenia losowe	2	7	3	5	20	6

Źródło: dane z OPS

Tabela nr 4: Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Lipiany:

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	88	77	64	181	170	120
bezdomność	10	8	8	10	8	8
potrzeba ochrony macierzyństwa	31	33	25	146	161	108
bezrobocie	75	72	71	194	195	168
niepełnosprawność	50	36	33	100	67	65
długotrwała lub ciężka choroba	80	67	51	144	119	87
bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	21	18	15	72	65	48
w tym: rodziny niepełne	14	15	11	53	42	36
w tym: rodziny wielodzietne	3	3	2	19	23	12
przemoc w rodzinie	6	4	1	17	10	2
alkoholizm	35	24	20	42	30	26
narkomania	0	1	1	0	0	2
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
zdarzenia losowe	4	3	3	9	3	8

Źródło: dane z OPS

Tabela nr 5: Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Bielice

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	38	35	39	77	63	69
bezdomność	4	6	6	4	6	6
potrzeba ochrony macierzyństwa	1	1	1	6	6	6
bezrobocie	23	18	21	63	39	52
niepełnosprawność	27	24	21	49	44	37
długotrwała lub ciężka choroba	18	11	14	41	25	31
bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i	0	3	3	0	9	10

prowadzenia gospodarstwa domowego						
w tym: rodziny niepełne	0	0	0	0	0	0
w tym: rodziny wielodzietne	0	0	0	0	0	0
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	1	2	1	1	2	1
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
zdarzenia losowe	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane z OPS

Tabela nr 6: Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Kozielice:

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	67	61	60	150	124	120
bezdolność	3	2	2	10	4	8
potrzeba ochrony macierzyństwa	5	4	5	26	23	30
bezrobocie	48	41	41	126	106	106
niepełnosprawność	27	26	26	42	39	48
długotrwała lub ciężka choroba	48	45	44	76	65	68
bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13	12	11	40	38	36
w tym: rodziny niepełne	10	8	5	27	21	12
w tym: rodziny wielodzietne	2	3	4	9	16	22
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	2	1	0	3
zdarzenia losowe	0	0	1	0	0	4

Źródło: dane z OPS

Tabela nr 7: Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Warnice:

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023

ubóstwo	81	63	59	141	105	98
bezdomność	4	6	2	4	7	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	13	7	6	66	37	30
bezrobocie	49	37	41	109	62	79
niepełnosprawność	39	33	27	79	61	45
długotrwała lub ciężka choroba	48	36	35	82	69	66
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	20	17	19	62	46	53
w tym: rodziny niepełne	10	9	11	25	23	32
w tym: rodziny wielodzietne	1	0	0	5	0	0
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	17	12	9	23	13	9
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	2	0	2	3
zdarzenia losowe	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane z OPS

Tabela nr 8: Główne powody korzystania z pomocy społecznej w gminie Przelewice:

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	69	60	51	135	117	96
bezdomność	4	1	2	4	1	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	9	11	29	38	46
bezrobocie	89	61	46	210	151	110
niepełnosprawność	42	43	43	87	81	80
długotrwała lub ciężka choroba	39	51	49	87	117	102
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	9	8	37	31	29
w tym: rodziny niepełne	2	4	2	4	12	7
w tym: rodziny wielodzietne	0	0	1	0	0	4
przemoc w rodzinie	1	4	2	5	15	9
alkoholizm	14	10	8	21	18	17
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do	4	3	1	4	3	1

życia po opuszczeniu zakładu karnego						
zdarzenia losowe	0	4	2	0	9	2

Źródło: Dane z OPS

Tabela nr 9: Charakterystyka beneficjentów pomocy społecznej powiatu na dzień 31.12.2023r.

Powód przyznania pomocy	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą w poszczególnych gminach powiatu pyrzyckiego na dzień 31.12.2023 r.						
	Gmina Pyrzyce	Gmina Lipiany	Gmina Bielice	Gmina Kozielice	Gmina Warnice	Gmina Przelewice	Razem
Ubóstwo	515	120	69	120	98	96	1.018
Potrzeba ochrony macierzyństwa	176	108	6	30	30	46	396
Niepełnosprawność	283	65	37	48	45	80	558
Długotrwała choroba	460	87	31	68	66	102	814
Bezradność opiekuńczo - wychowawcza	248	48	10	36	53	29	424
Przemoc	2	2	0	0	0	9	13
Alkoholizm	60	26	1	0	9	17	113
Zdarzenia losowe	6	8	0	4	0	2	20
Bezrobocie	335	168	52	106	79	110	850
Bezdomność	30	8	6	8	2	2	56

Źródło: dane z OPS

W przedstawionych gminach Powiatu Pyrzyckiego wiodącą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest: **ubóstwo**. Kolejnymi przyczynami występującymi równie często są: bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba. Należy pamiętać, że przyczyny uprawniające do korzystania z pomocy społecznej często występują ze sobą łącznie, co wskazuje na potrzebę wielokierunkowego czy też kompleksowego organizowania pomocy.

Ubóstwo i ubożenie należy rozpatrywać nie tylko jako problem ekonomiczny, ale jako kwestię społeczną - jedną z najistotniejszych blokad zaspokajania potrzeb indywidualnych oraz zbiorowych. W takim ujęciu bieda nie ogranicza się do niedostatku materialnych środków

egzystencji (choć ich niewystarczający poziom stanowi dogodne wyjściowe kryterium identyfikacji zbiorowości nią dotkniętych), lecz obejmuje również zespół innych dysfunkcji, z niedostatkami tym silnie związanych.

Ubóstwo jest stanem różnego rodzaju braków i to takiego rodzaju braków i w takich rozmiarach, że konkretny człowiek permanentnie nie zaspokaja swoich podstawowych potrzeb, czuje się poniżony w swojej ludzkiej godności, rozwój jego osobowości przeżywa kryzys i tego stanu o własnych siłach nie może przezwyciężyć, konieczna jest mu w tym pomoc. Tak rozumiane ubóstwo zawiera w sobie aspekty ekonomiczne i duchowe. Człowiek ubogi zatem- to zarówno ten, który nie ma co jeść i w co się ubrać, jak i ten, dla którego niedostępna jest szkoła odpowiadająca jego uzdolnieniom i aspiracjom, który nie ma poczucia bezpieczeństwa, jest osamotniony, nie uczestniczy w życiu publicznym, jest pozbawiony udziału we władzy i zepchnięty na margines życia społecznego, czyli należy do tzw. dzisiaj grup marginalnych w społeczeństwie. Ten ostatni aspekt ubóstwa ma przede wszystkim charakter społeczny i podkreśla jego względność.

Bezrobocie jest sytuacją, która może wywoływać zaburzenia w zachowaniu. Osoby pracujące, znaczną część swojego życia spędzają w zakładzie pracy i są z nim związane emocjonalnie. Praca jest dla większości ludzi źródłem utrzymania, zabezpieczenia finansowego własnego i rodziny, jest motywacją do dalszego rozwoju, daje możliwość zaspokojenia potrzeby sukcesu zawodowego, kariery, dojścia do władzy. Dlatego utratę pracy większość ludzi odczuwa boleśnie, wyzwalane jest poczucie, że życie legło w gruzach, co nie pozostaje bez wpływu na dalsze zachowania osób bezrobotnych. Zdarza się tak, że osoba tracąca pracę podlega tak daleko idącej marginalizacji, traci rodzinę, bliskich, przyjaciół czasem nawet staje się osobą bezdomną. Dzieje się tak, gdy bezrobotny nadużywa alkoholu, obwinia wszystkich wokół siebie za zaistniałą sytuację, traci kontakt z rodziną, nie podejmuje żadnych działań żeby zmienić zaistniałą sytuację. Bierność pojawia się po dłuższym okresie bezrobocia, bezskutecznym poszukiwaniu pracy i brakiem pomocy ze strony osób bliskich czy też instytucji. Jeżeli taka osoba nie otrzyma szybkiej pomocy ze strony instytucji do tego powołanych, proces nie zostanie zatrzymany i nastąpi dalsza marginalizacja jednostki. Brak pracy może też powodować inne negatywne skutki społeczne u osoby dotkniętej tym problemem.

Niepełnosprawność osób jest złożonym problemem społecznym, różnie odbieranym i różnie ocenianym przez społeczeństwo dlatego sytuacja osób niepełnosprawnych jest wskaźnikiem dojrzałości społecznej oraz wrażliwości na zagadnienie niepełnosprawności.

3.2.2 Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie Powiatu Pyrzyckiego.

Pomoc społeczna jest elementem polityki społecznej powiatu. Głównym realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Na potencjał pomocy społecznej składają się:

- Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie,
- Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Pyrzycach,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pyrzycach;
- Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowielinie, prowadzone przez Pyrzyckie Koło Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteluktualną;
- Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Pyrzyckie Koło Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteluktualną;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - wykonuje zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej. Organizuje swoim zasięgiem zakres pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz stworzenie optymalnych warunków życiowych i zawodowych poprzez zagwarantowanie i udzielanie indywidualnej pomocy w taki sposób aby umożliwić tym osobom maksymalne wykorzystanie ich potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej i zawodowej samodzielności i aktywności.

Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie - jest samodzielną powiatową jednostką budżetową o zasięgu ponadgminnym. Działalność Domu prowadzona jest w dwóch miejscowościach. Jeden Dom mieści się w Pyrzycach przy ul. Niepodległości 4, a filia znajduje się w miejscowości Żabów 31. Dom Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę. Jest placówką stałego pobytu przeznaczoną dla osób przewlekle somatycznie chorych.

W Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach i w Żabowie rehabilitacja prowadzona jest w oparciu o zlecenie lekarzy specjalistów pod kierunkiem techników masażystów. Zajęcia odbywają się indywidualnie i grupowo.

Metody rehabilitacji w DPS:

- kinezyterapia (rehabilitacja ruchowa z uwzględnieniem ćwiczeń indywidualnych, grupowych, ćwiczeń przyłózkowych i w sali rehabilitacji);
- masaż (częściowy lub całkowity) w sali rehabilitacyjnej;
- masaż (częściowy lub całkowity) przyłózkowy;
- ćwiczenia grupowe i indywidualne;
- zabawy ruchowe w sali rehabilitacji, na powietrzu;
- zajęcia w formie spacerów i z pokonywaniem przeszkód terenowych na świeżym powietrzu;
- gimnastyka.

W Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach i w Żabowie zajęcia terapeutyczne prowadzone są przez wykwalifikowany personel stosownie do potrzeb wynikających z indywidualnych planów wspierania mieszkańca. Plan opracowany jest przez zespół terapeutyczno-opiekuńczy dla każdego mieszkańca indywidualnie.

Najpopularniejsze formy terapii zajęciowej to:

- Muzykoterapia;
- Biblioterapia;
- Logoterapia;
- Zajęcia plastyczne – malarstwo, rysunek;
- Silwoterapia – terapia skoncentrowana na kontakcie z przyrodą;
- Zajęcia rekreacyjno – sportowe;
- Zajęcia kulinarne.

Liczba mieszkańców Domu Pomocy Społecznej:

2021 rok – 76 osób;

2022 rok – 79 osób;

2023 rok – 80 osób.

Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych - przedmiotem działalności CPO-W jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie niezbędnych potrzeb

bytowych, rozwojowych w tym emocjonalnych, społecznych i religijnych dzieci i młodzieży w zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb na poziomie obowiązujących standardów.

Placówki będące w strukturze Centrum są placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego, które realizują zadania instytucjonalnej pieczy zastępczej w zakresie:

- opieki nad dzieckiem i rodziną – objęcia opieką dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej;
- objęcia opieką dzieci zaniedbanych środowiskowo oraz nawiązania współpracy z rodziną biologiczną tych dzieci;
- zapewnienia dzieciom opieki całodobowej i wychowania oraz zaspokajania ich niezbędnych potrzeb;
- realizowania planu pomocy dziecku przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny dziecka;
- zapewnienia dzieciom kształcenia, wyrównywania opóźnień rozwojowych i szkolnych, zapewnienia korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- podejmowania działań w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, bądź innej rodzinnej formy zastępczej.

Ogólna liczba miejsc w całodobowych Placówkach, funkcjonujących w strukturze organizacyjnej Centrum wynosi:

- 14 miejsc w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Pyrzycach przy ulicy Młodych Techników 5b;
- 14 miejsc w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Pyrzycach przy ulicy Młodych Techników 5c.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności - został powołany przez Starostę Pyrzyckiego, wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej, zarządzeniem Nr.15/OP-PCPR/2001 z dnia 21.12.2001 r., zmienionym zarządzeniem: Nr 10A/2002 z dnia 20.09.2002 r. i od dnia 1 stycznia 2010 r. działa jako odrębna jednostka organizacyjna Powiatu Pyrzyckiego – na mocy zarządzenia Nr 35/OP/2009 Starosty Pyrzyckiego z dnia 16.12.2009 r.

Zakres działania Zespołu obejmuje realizację - jako organ I instancji - zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących:

- wydawania orzeczeń o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 rok życia;
- wydawania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia;
- wydawania orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr.127, poz. 721 z późn. zm.);
- wydawania orzeczeń o umorzeniu postępowania w przypadku zgonu osoby zainteresowanej lub dziecka oraz w przypadku wycofania wniosku;
- wydawanie postanowień i zawiadomień, o których mowa w §19 ust. 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
- wydawania z upoważnienia Starosty legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Punkt Interwencji Kryzysowej - w którym udzielana jest pomoc psychologiczna i prawna również osobom doświadczającym przemocy. Osoby doświadczające przemocy, zgłaszając się do PIK otrzymują bezpłatną, fachową, często długofalową pomoc ukierunkowaną na uświadomienie ofiarom przemocy ich praw, przywrócenie równowagi psychicznej i wzmocnienie poczucia własnej wartości, otrzymują także pomoc w sporządzaniu pism procesowych i urzędowych.

Liczba porad udzielonych przez psychologa i prawników w ramach PIK:

2021 rok – 161 porad psychologicznych i 105 porad prawnych;

2022 rok – 140 porad psychologicznych i 100 porad prawnych;

2023 rok – 175 porad psychologicznych i 111 porad prawnych.

Warsztaty Terapii Zajęciowej – są placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadający prawnie potwierdzony status niepełnosprawności i posiadające w swoim orzeczeniu o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy - placówka realizuje zadania w zakresie:

- Treningów umiejętności spędzania wolnego czasu tj. biblioterapii, filmoterapii, zajęcia z elementami teatru oraz muzykoterapii;
- Kształtowanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności czynności dnia codziennego w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej poprzez treningi realizowane wg planów postępowania wspierająco-aktywizującego tj. działania w pracowni komputerowej, kulinarnej oraz plastyczno-rękodzielniczej;
- Podtrzymywanie i usprawnianie aktywności fizycznej tj. ćwiczenia ogólnousprawniające;
- Kształtowanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności społecznych tj. aktywizacja zawodowa, pomoc i poradnictwo psychologiczne oraz spotkania społeczności.

3.2.3 Rynek pracy i bezrobocie

Opis obszaru rynku pracy i bezrobocia

Bezrobocie, zjawisko względnie nowe w naszej gospodarce po roku 1990, stanowi jeden z najważniejszych czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem. Jego znaczenie należy zbadać dokładniej, zwracając też uwagę na długotrwałość bezrobocia, na dostęp bezrobotnych do zasiłków czy wreszcie na inne- poza zasiłkiem- źródła dochodów. Definicji wymaga samo pojęcie bezrobotnego.

Bezrobotny- to osoba nie zatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, nie ucząca się i zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy. Bezrobocie jest ściśle związane z ubóstwem i najczęściej jest przyczyną ubóstwa.

Już sama obecność w rodzinie jednej osoby bezrobotnej ponad dwukrotnie zwiększa zagrożenie ubóstwem a przy większej liczbie bezrobotnych wskaźnik ubóstwa ulega jeszcze raz podwojeniu. Poważniejsze zagrożenie ubóstwem dotyczy rodzin, których głównym źródłem utrzymania są zasiłki dla bezrobotnych (ponad 80% osób z tych rodzin należy do najbiedniejszych).

Bezrobocie jest czynnikiem, którego oddziaływanie zależy od grupy społeczno – ekonomicznej gospodarstwa domowego. Wynika to z faktu, że natężenie bezrobocia jest nierównomierne: wyższe w gospodarstwach pracowników oraz emerytów i rencistów, niższe- w powiązanych z rolnictwem.

Występowanie osób bezrobotnych w gospodarstwie najbardziej więc pogarsza sytuację członków rodzin emeryckich i pracowniczych, a w mniejszym stopniu odczuwają zwiększenie zagrożenia rodziny rolników indywidualnych.

Bezrobocie z pewnością też odbija się na statusie ekonomiczno – społecznym rodzin, wpływa na kondycję psychiczną członków rodziny, kształtuje ich perspektywy życiowe.

Jeśli zaś chodzi o zagrożenie ubóstwem, to sprawą pierwszoplanową mogą okazać się uprawnienia do zasiłków i ich wysokość.

Okres roku wyznaczającego w Polsce horyzont wypłacania zasiłków dla bezrobotnych stanowić więc powinien granicę oddzielającą bardziej od mniej zagrożonych ubóstwem.

Tak pojęte bezrobocie jest problemem społecznym Powiatu pyrzyckiego. Dla zobrazowania jego skali, tendencji w poszczególnych okresach zamieszczono dane tabelaryczne.

Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach realizuje Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2025.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 - 2025 dla Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach jako główny cel zakłada promocję zatrudnienia i aktywizację lokalnego rynku pracy.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
- Spadek liczby osób bezrobotnych.
- Ograniczenie bezrobocia osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
- Przeciwdziałanie psychospołecznym skutkom bezrobocia.
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych.
- Współpraca ze szkołami w celu dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
- Współpraca lokalnych instytucji służb społecznych, służb zatrudnienia oraz partnerów społecznych na rzecz aktywizacji długotrwale bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
- Realizowanie projektów w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych, wynikających z programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy.

- Pozyskiwanie i efektywne zarządzanie krajowymi i unijnymi środkami finansowymi na programy aktywizacji zawodowej.

Tabela nr 10: Stopa bezrobocia w latach 2020 – 2023 w powiecie pyrzyckim

Okres	2020	2021	2022	2023
styczeń	11,4	12,1	12,6	11,8
luty	11,5	12,3	13,1	12,1
marzec	11,5	12,1	12,7	11,6
kwiecień	12,2	11,3	11,9	10,6
maj	12,5	11,3	11,9	10,4
czerwiec	12,2	11,0	11,4	10,4
lipiec	12,1	10,6	11,3	10,2
sierpień	11,9	10,5	11,2	10,1
wrzesień	11,6	10,3	11,4	9,9
październik	11,6	10,0	11,6	10,1
listopad	11,6	10,3	11,7	9,9
grudzień	11,7	12,1	11,1	10,2

Więcej informacji: <https://pyrzyce.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

Tabela nr 11: Wykaz osób bezrobotnych w 2023 roku w powiecie pyrzyckim

	Bezrobotni zarejestrowani		Bezrobotni, którzy podjęli pracę		Bezrobotni zarejestrowani			
					ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Styczeń	183	87	74	38	1292	700	248	142
Luty	153	85	72	38	1331	729	247	147
Marzec	168	84	98	58	1288	698	235	134
Kwiecień	137	68	134	63	1157	645	212	124
Maj	144	65	81	47	1129	622	216	120
Czerwiec	157	80	76	42	1123	621	224	127
Lipiec	147	85	73	44	1101	620	214	124
Sierpień	167	84	90	50	1093	614	199	121
Wrzesień	175	94	109	61	1071	602	189	106
Październik	165	79	78	49	1086	591	197	110
Listopad	128	66	77	39	1067	584	196	104
Grudzień	158	72	59	36	1102	590	199	102

Źródło: Dane PUP

Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach wspiera pracodawców w zatrudnianiu pracowników, tworzeniu nowych miejsc pracy oraz bezrobotnych i poszukujących pracy w podejmowaniu aktywności zawodowej, poprzez realizację usług i instrumentów rynku pracy, m.in. takich jak:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- staże,
- prace interwencyjne,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- refundacja kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy,
- bony stażowe, bony szkoleniowe, bony na zasiedlenie, bony zatrudnieniowe,
- instrumenty dla bezrobotnych do 30 roku życia,
- dofinansowanie zatrudnienia bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy, świadczenie aktywizacyjne, wsparcie osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem lub osobą zależną.

4. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

4.1 Opis obszaru wsparcia osób z niepełnosprawnościami

Jednym z efektów procesu decentralizacji władzy i rozwoju samorządnych społeczności jest przejmowana przez społeczności lokalne odpowiedzialność za rozwiązywanie problemów społecznych istniejących na ich terenie.

Problemem takim jest niewątpliwie sytuacja ludzi niepełnosprawnych – warunki ich życia, możliwość podjęcia pracy, kształcenia, rehabilitacji i udział ich w życiu społecznym.

W większości przypadków rozpatrując różne aspekty sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych ocenia się tę sytuację jako złą, a szczególnie w zakresie ułatwień w pokonywaniu barier architektonicznych i możliwościach zatrudnienia.

Środowisko lokalne tworzy bariery nie tylko dla osób korzystających z wózków inwalidzkich, czy poruszających się przy pomocy kul, lasek, niewidomych i głuchych, ale także dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych czasowo (matki z dziećmi w wózkach, osoby w trakcie

rehabilitacji). W społeczeństwie polskim bowiem integracja osób niepełnosprawnych stwarza duże trudności i napotyka wiele barier.

Świat współczesny narzuca i lansuje poprzez środki masowego przekazu ideał człowieka sukcesu: wydajnego, atrakcyjnego, silnego i tym samym szczęśliwego. Przeciętny człowiek utożsamia się z takim ideałem i chce go osiągnąć. Konfrontacja z niepełnosprawnością jest wstrząsem, przypomnieniem, że on też może być chory, może się zestarzeć, a najważniejsze jest przypomnieniem, że życie ludzkie jest kruche i niejednokrotnie uzależnione od przypadku.

Wszystko to powoduje, że człowiek uciekając od podświadomych lęków niejednokrotnie zachowuje się irracjonalnie w kontaktach z niepełnosprawnymi. Dlatego też obecnie, gdy dominuje kultura masowa, integracji osób niepełnosprawnych nie osiągnie się apelując tylko do humanitarnych wartości ideałów człowieka, czy poprzez deklaracje polityczno – społeczne.

Powyższe wprowadzenie byłoby niepełne gdyby nie przedstawić tzw. społecznego modelu niepełnosprawności, który „widzi” niepełnosprawność jako problem społeczny w aspekcie społecznej integracji.

Niepełnosprawność nie jest tylko własnością osoby, lecz zespołu warunków środowiska społecznego i fizycznego (bariery społeczne, ekonomiczne, prawne, architektoniczne, urbanistyczne), które powodują trudności, ograniczenia i problemy osoby niepełnosprawnej.

Niepełnosprawność jest problemem społecznym powiatu pyrzyckiego.

Dla potrzeb napisania niniejszej strategii analizowane będą dane uzyskane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania w Pyrzycach, który realizuje zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, z zakresu administracji rządowej i jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, jako instancja I stopnia. Orzeczenie jest dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność. Przysługujące osobie niepełnosprawnej świadczenia oraz ulgi i uprawnienia uzależnione są od orzeczonej niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a w niektórych przypadkach również od kodu schorzenia lub szczegółowego wskazania znajdującego się na orzeczeniu. Otrzymane w Zespole orzeczenie należy złożyć we właściwej instytucji przyznającej świadczenia lub ulgi. W znacznej większości wnioski o wydanie orzeczenia zostały złożone celem uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego i przez opiekuna osoby niepełnosprawnej świadczenia pielęgnacyjnego, zdobycia odpowiedniego

zatrudnienia, korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Kolejna grupa wniosków dotyczyła uzyskania karty parkingowej, zaopatrzenia w środki ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z ulgowych przejazdów środkami PKS i PKP oraz uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

Poniżej przedstawione są dane informujące o liczbie wydanych orzeczeniach na przestrzeni trzech lat z uwzględnieniem stopni niepełnosprawności.

Tabela nr 12: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności	2021	2022	2023
Znaczny	227	216	242
Umiarkowany	304	271	297
Lekki	69	86	70
Łącznie	600	573	609

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu ds Orzekania

Najliczniejszą grupę osób stanowią osoby posiadające orzeczoną niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym. Liczba tych osób w wykazanym przedziale czasowym utrzymuje się na podobnym poziomie.

Osobie niepełnosprawnej do 16 roku życia wydawane są orzeczenia o niepełnosprawności bez wskazania stopnia niepełnosprawności.

Tabela nr 13: Liczba wydanych orzeczeń dla osób poniżej 16 lat

	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba wydanych orzeczeń	50	54	47

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu ds Orzekania

Orzeczenia o niepełnosprawności i orzeczenia o stopniu niepełnosprawności zawierają symbole będące jej przyczyną, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 14: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dorośli) z powodu przyczyn

Przyczyna niepełnosprawności	2023
01-U	22
02-P	67
03-L	34
04-O	24
05-R	207
06-E	4
07-S	85
08-T	30
09-M	47
10-N	59
11-I	27
12-C	3

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu ds Orzekania

Objaśnienia przyczyn niepełnosprawności:

01-U upośledzenia umysłowe;

02-P choroby psychiczne;

03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;

04-O choroby narządu wzroku;

05-R upośledzenia narządu ruchu;

06-E epilepsja;

07-S choroby układów oddechowego i krążenia;

08-T choroby układu pokarmowego;

09-M choroby układu moczowo-płciowego;

10-N choroby neurologiczne;

11-I inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne;

12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Pyrzycach wydał:

- w 2021 roku 95 kart parkingowych
- w 2022 roku 90 kart parkingowych
- w 2023 roku 126 kart parkingowych.

Karty parkingowe są wystawiane na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności.

4.2 Dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej, wynikające z zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, finansowane ze środków PFRON, oraz obowiązujący powiecie "Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Pyrzyckim na lata 2022 -2027" przyjęty Uchwałą nr XXXI/180/2022 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 30 marca 2022 r., stanowią jedno z głównych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych aby złagodzić potrzeby tych osób na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.

Rehabilitacja społeczna:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Zadania te przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 15: Środki PFRON wykorzystane na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

Rehabilitacja społeczna rodzaj zadania	Wykorzystana kwota w zł.		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	0,00 zł	24.066,00 zł	30.000,00 zł
Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	149.219 zł	195.581,00 zł	107.999,11 zł
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami	2.000,00 zł	2.000,00 zł	7.600,00 zł
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	273.767 zł	247.331,00 zł	364.309,34 zł
Razem	424.986,00	468.978,00	509.908,45

Tabela nr 16: Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

Rehabilitacja społeczna	Liczba osób
-------------------------	-------------

rodzaj zadania	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	0	14	17
Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	24	16	20
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	140	144	195
razem	164	174	242

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach

Środki PFRON przekazywane powiatowi na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych rosną, rośnie też liczba osób korzystających z dofinansowań. Jednak środki algorytmowe nie wyczerpują wszystkich potrzeb osób z niepełnosprawnościami zarówno w rehabilitacji społecznej jak i zawodowej.

Rehabilitacja zawodowa:

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznacza na dofinansowanie stypendium stażowego, wyposażenie stanowisk pracy i instrumentów rynku pracy, podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela nr 17: Limit środków w PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej

Rehabilitacja zawodowa	Wykorzystana kwota		
	2021	2022	2023

Instrumenty i usługi rynku pracy	39.419,77 zł	35.288,00 zł	39.620,00 zł
----------------------------------	--------------	--------------	--------------

Źródło: opracowania własne na podstawie danych PCPR Piryce

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności i posiadające w swoim orzeczeniu o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Na podstawie wskazań do terapii zajęciowej zawartych w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności, wydanych przez właściwy organ, Do WTZ w Nowielinie uczęszcza 35 uczestników.

Kwota środków przekazywanych na działalność WTZ w Nowielinie:

- ▶ 2021 r. - 843.734 zł. (759.360 zł. z PFRON i 84.374 zł. z budżetu powiatu)
- ▶ 2022 r. - 1.007.067 zł. (906.360 zł. z PFRON i 100.707 zł. z budżetu powiatu)
- ▶ 2023 r. - 1.147.068 zł. (1.032.360 zł. z PFRON i 114.708 zł. z budżetu powiatu)

Program „Aktywny samorząd”

Powiat pyrzycki realizuje program „Aktywny samorząd” adresowany do osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program ten obejmuje dwa Moduły które obejmują określoną specyfikę zadań.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu);
 - Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu);
 - Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego);
 - Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu);
2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu rąk);
 - Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku);
 - Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy);
 - Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności);

3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym);
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności);
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności);
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne - co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności);
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania);

4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką, pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka).

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Ze wsparcia w ramach programu „Aktywny Samorząd” korzysta bardzo liczna grupa osób.

W ramach programu Aktywny samorząd do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło:

2021 r.

► Moduł I – 14 wniosków na kwotę: 84.763,47 zł.

► Moduł II - 7 wniosków na kwotę: 11.265,00 zł.

2022 r.

► Moduł I – 16 wniosków na kwotę: 142.630,25 zł

► Moduł II - 3 wnioski na kwotę: 6.500,00 zł..

2023 r.

► Moduł I – 14 wniosków na kwotę: 85.968,31 zł.

► Moduł II – 6 wniosków na kwotę: 15.960,00 zł..

W programie Aktywny Samorząd były zabezpieczone (wyplacone) środki PFRON na wszystkie spełniające kryteria programu wnioski złożone przez osoby z niepełnosprawnościami. W powiecie obowiązuje "Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Pyrzyckim na lata 2022 -2027" przyjęty Uchwałą nr XXXI/180/2022 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 30 marca 2022 r.

5. PIECZA ZASTĘPCZA NA TERENIE POWIATU PYRZYCKIEGO

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, który jest ustanowiony także organizatorem pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

3. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
4. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego;
5. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
6. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
7. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
8. współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
9. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
10. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
11. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
12. prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno - pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
13. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

14. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
15. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
16. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
17. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zaburzenie równowagi systemu rodzinnego prowadzi często do pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowywania się we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo - wychowawczych. Dzieci pozbawione możliwości wychowywania się w swojej rodzinie naturalnej pochodzą głównie z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci, brak jest więzi uczuciowych między członkami rodziny, a szczególnie w stosunku do dziecka. Na dezintegrację rodziny wpływa również zła sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, która organizuje powiat.

System pieczy zastępczej to: zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

1. pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka;
2. przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i

rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

3. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Reforma systemu pomocy społecznej sprawiła, że rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza stały się odrębnymi (poza systemem pomocy społecznej) zadaniami należącymi do właściwości powiatu. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która osiągnęła pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo - wychowawczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i uczy się.

Jedną z najbardziej dogodnych form opieki zastępczej nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. Według ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. rodzina zastępcza spokrewniona (dziadkowie i rodzeństwo dziecka);
2. rodzina zastępcza niezawodowa (osoby niespokrewnione z dzieckiem lub krewni niebędący wstępnymi lub zstępnymi dziecka);
3. rodzina zastępcza zawodowa w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego;
4. rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna
5. rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

1. traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
2. zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
3. zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
4. zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
5. zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;

6. zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
7. umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Tabela nr 18: Liczba dzieci umieszczonych na terenie powiatu pyrzyckiego w latach 2021 - 2023

	2021	2022	2023
Liczba umieszczonych dzieci	19	11	23

Źródło: opracowania własne na podstawie danych PCPR Pyrzyce

Dzieci z terenu Powiatu Pyrzyckiego umieszczone są także na terenie innych powiatów w Polsce jak również w Regionalnych Placówkach Opiekuńczo – Terapeutycznych.

Bardzo zróżnicowany jest koszt pobytu dziecka w pieczy rodzinnej w porównaniu do pobytu dziecka w pieczy instytucjonalnej. Wysokość świadczenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych oraz zawodowych regulowane jest przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Waloryzacja tych świadczeń jest na przestrzeni ostatnich lat symboliczna. Obecnie świadczenia te wynoszą 785,00 zł mc na każde dziecko w rodzinie spokrewnionej oraz 1189,00 zł na każde dziecko w rodzinie niezawodowej oraz zawodowej.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: 10% wydatków na opiekę i wychowania dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 30% wydatków na opiekę i wychowania dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 50% wydatków na opiekę i wychowania dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ponadto Powiat Pyrzycki posiada obecnie dwie placówki opiekuńczo wychowawcze. Każda z nich przeznaczona jest dla 14 dzieci. W placówkach tych mogą przebywać dzieci powyżej 10 roku życia. Mogą być tam umieszczone młodsze w przypadku umieszczenia ze starszym rodzeństwem.

6. PRZEMOC DOMOWA

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 6) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 7) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 8) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 9) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, środki na realizację i obsługę zadań z zakresu administracji rządowej zapewnia budżet państwa .

Diagnozę problemu opracowano na podstawie danych będących w posiadaniu PCPR, Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach, ośrodków pomocy społecznej, gminnych zespołów interdyscyplinarnych .

Na podstawie zestawienia statystycznego KPP w Pyrzycach dotyczącego interwencji domowych na terenie Powiatu Pyrzyckiego w latach 2020– 2023 wynika, że odnotowano ogółem: 792 interwencji domowych. W przypadku 257 interwencji założono procedurę Niebieskiej Karty. Z danych wynika ponadto, że wszczęto 126 postępowań przygotowawczych o

znęcanie się nad rodziną, a także 369 postępowań w sprawie o uchylenie się od płacenia alimentów.

Dane pokazują, iż osoby pokrzywdzone zgłaszają się po pomoc do służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i korzystają z możliwości ukarania sprawcy, a zatem są świadomi swoich praw.

Na terenie Powiatu Pyrzyckiego w każdej gminie powołany jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej, w skład których wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy itp. Poniższe tabele (6-9) przedstawiają dane przekazane przez przewodniczących zespołów, dotyczące procedury Niebieskiej Karty, w tym ilości prowadzonych i zakończonych procedur oraz ilości osób, których procedura dotyczy z lat 2020 – 2023 z podziałem na gminy.

Tabela nr 19: Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2020 roku

liczba	Gmina Bielice	Gmina Kozielice	Gmina Lipiany	Gmina Przelewice	Gmina Pyrzyce	Gmina Warnice	Razem
Założonych Niebieskich Kart	6	4	26	13	19	4	72
Zakończonych procedur NK	6	3	26	10	28	5	78
Osób dotkniętych przemocą w rodzinie- ogółem	7	4	30	16	24	5	86
- w tym : kobiety	6	4	22	10	18	5	65
mężczyźni	1	0	4	1	1	0	7
dzieci	0	0	4	5	4	0	13

Źródło: Dane z OPS

Tabela nr 20: Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2021 roku

liczba	Gmina Bielice	Gmina Kozielice	Gmina Lipiany	Gmina Przelewice	Gmina Pyrzyce	Gmina Warnice	Razem
Założonych Niebieskich Kart	3	5	8	9	24	2	51
Zakończonych procedur NK	1	5	8	15	23	3	55
Osób dotkniętych przemocą w rodzinie- ogółem	1	5	8	11	34	2	61
- w tym : kobiety	1	5	6	10	26	1	49
mężczyźni	0	0	1	1	3	0	5
dzieci	0	0	1	0	5	1	7

Źródło: Dane z OPS

Tabela nr 21: Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2022 roku

liczba	Gmina Bielice	Gmina Kozielice	Gmina Lipiany	Gmina Przelewice	Gmina Pyrzyce	Gmina Warnice	Razem
Założonych Niebieskich Kart	0	4	14	7	22	4	51
Zakończonych procedur NK	2	4	14	7	16	4	47
Osób dotkniętych przemocą w rodzinie- ogółem	2	4	17	11	33	4	71
- w tym : kobiety	2	4	10	9	23	2	50
mężczyźni	0	0	1	1	5	1	8
dzieci	0	0	6	1	5	1	13

Źródło: Dane z OPS

Tabela nr 22: Stosowanie procedury NK przez gminne zespoły interdyscyplinarne w 2023 roku

liczba	Gmina Bielice	Gmina Kozielice	Gmina Lipiany	Gmina Przelewice	Gmina Pyrzyce	Gmina Warnice	Razem
Założonych Niebieskich Kart	3	5	15	11	34	9	77
Zakończonych procedur NK	0	5	15	11	23	6	60
Osób dotkniętych przemocą w rodzinie- ogółem	3	6	21	15	55	10	110
- w tym : kobiety	3	5	12	9	38	7	74
mężczyźni	0	1	2	0	3	1	7
dzieci	0	0	7	6	14	2	29

Źródło: Dane z OPS

Do zespołów interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Pyrzyckiego w **latach 2020 – 2023 wpłynęło 251 Niebieskich Kart**. Analiza danych pozwala stwierdzić, iż w stosunku do lat ubiegłych zauważyć można niewielką tendencję wzrostową w ilości zakładanych kart. Powyżej przedstawione dane pozwoliły uzyskać pewien obraz zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Pyrzyckiego. Trzeba także wziąć pod uwagę, że dane obejmują tylko zgłaszane przypadki przemocy, co nie pozwala na oszacowanie pełnej skali tego zjawiska w społeczności lokalnej.

Pomoc rodzinie, w której występuje zjawisko przemocy domowej obliguje również do prowadzenia działań wobec osób ją stosujących. Ta część wsparcia dla rodziny dotkniętej przemocą jest najtrudniejsza do zrealizowania, bowiem przyznanie się do stosowania przemocy wobec najbliższych jest bardzo trudne. Powiat Pyrzycki oferuje co roku możliwość uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową. Warunkiem koniecznym jest uznanie faktu stosowania przemocy w rodzinie i chęć zmiany. Głównym celem programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie jest redukcja zachowań agresywnych u jego uczestników, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec partnera oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe. Spodziewane efekty to pozytywne zmiany w postawach i zachowaniach, wzrost krytycyzmu wobec reakcji przemocowych, osłabienie mechanizmów obronnych, zwiększenie szacunku i empatii wobec

kobiet, spadek liczby przypadków przemocy domowej, spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą domową podejmowane są wielokrotnie.

Tabela nr 23: Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową

Liczba:	2021 rok	2022 rok	2023 rok	Razem
Edycji programu	1	1	1	3
Osób,które ukończyły program	7	5	7	19

Źródło: Dane własne PCPR Pырzyce

Z danych zawartych w tabeli 10 wynika, iż co roku kilka lub kilkanaście osób uczestniczy w programie korekcyjno – edukacyjnym. W latach 2021 – 2023 program ukończyło 19 osób. Osoby uczestniczące w programie kierowane były przez zespoły interdyscyplinarne i ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Pырzyckiego, przez Sąd oraz kuratorów sądowych. Po zakończeniu edycji PCPR monitoruje sytuację rodzin, w których miała miejsce przemoc przez okres 3 lat, poprzez kontakt w środowisku, w celu uzyskania informacji o sytuacji w rodzinie uczestnika programu.

7. KULTURA I EDUKACJA

7.1 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pырzycach udziela pomocy dzieciom (od chwili urodzenia), młodzieży uczącej się na terenie powiatu pырzyckiego i ich rodzicom (lub prawnym opiekunom) oraz nauczycielom.

Do zadań Poradni należy w szczególności opiniowanie, orzecznictwo, terapia zaburzeń mowy, terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży oraz podnoszenie efektywności ich uczenia się, pomoc w nabywaniu umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, prowadzenie edukacji prozdrowotnej, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny i szkoły, profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka.

Poradnia realizuje zadania poprzez diagnozę psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczną, konsultacje indywidualne, terapię logopedyczną, pedagogiczną i psychologiczną, zajęcia indywidualne z uczniami, doradztwo zawodowe, działalność profilaktyczną – m.in. poprzez realizowanie programów autorskich, szkolenia rad pedagogicznych, wspomaganie szkół i warsztaty dla rodziców.

W 2023 r. przyjęto 911 dzieci i przeprowadzono następujące diagnozy:

- 1) psychologiczne – 414
- 2) pedagogiczne – 764
- 3) logopedyczne – 259
- 4) lekarskie – 177

Zespół Orzekający wydał orzeczenia:

- 1) o potrzebie indywidualnego nauczania – 33
 - 2) o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 2,
 - 3) o potrzebie kształcenia specjalnego – 131, w tym ze względu na:
 - a) niepełnosprawność ruchową, w tym z afazją – 19,
 - b) niepełnosprawność intelektualną – 54,
 - c) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 29,
 - d) z niepełnosprawnością sprzężoną – 21,
 - e) zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 8
- oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – 34.

Wydano 380 pisemnych opinii, między innymi w sprawach:

- 1) dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia,
- 2) dostosowania warunków i formy sprawdzianu bądź egzaminu do indywidualnych potrzeb ucznia,
- 3) objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub przedszkolu,
- 4) odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego.

Udzielono 50 konsultacji i porad bez badań.

Poza tym prowadzono różne formy pomocy indywidualnej:

- 1) terapia logopedyczna – 73 dzieci
- 2) terapia pedagogiczna – 33 dzieci
- 3) terapia psychologiczna – 6 dzieci

Ważną dziedziną działalności Poradni jest pomoc grupowa, udzielana w formie warsztatów, prelekcji, zajęć integracyjnych, itp.

W roku 2023 przeprowadzono:

- 1) zajęcia na temat cyberprzemocy jako działanie profilaktyczne – SP Kozielice (3 klasy)
- 2) warsztaty integracyjne dla kl. 1 szkół ponadpodstawowych:
 - ZS nr 1 – 6 kl. (173 uczniów)
 - ZS-2- 9 kl. (176 uczniów)
- 3) warsztaty profilaktyczne: „Stop przemocy - jak rozbroić agresję?”:
 - SP Jesionowo - 4 klasy
 - SP Kłodzino - 4 klasy
 - SOSW Pyrzyce - 6 klas
 - NSP Przelewice - 4 klasy

Pracownicy Poradni uczestniczyli w spotkaniach zespołu specjalistów w SP w Okunicy.

Ponadto wspomagano nauczycieli w ramach prowadzonych sieci:

- 1) Sieć współpracy i samokształcenia doradców zawodowych,
- 2) Sieć współpracy i samokształcenia pedagogów szkół i placówek powiatu pyrzyckiego,
- 3) Sieć pedagogów specjalnych,
- 4) Sieć logopedów,
- 5) Sieć psychologów.

Pracownicy Poradni przeprowadzili warsztaty i szkolenia rad pedagogicznych:

- 1) Szkolenie dla pedagogów szkolnych z zakresu interwencji kryzysowej.
- 2) SP Jesionowo – „Relacje uczeń – nauczyciel. Indywidualizacja podejścia do uczniów ze szczególnym uwzględnieniem uczniów wycofanych, zagubionych i nieśmiałych”.
- 3) ZS w Lipianach – „Zaburzenia przetwarzania słuchowego”.
- 4) PP 3 z OI Pyrzyce – „Zespół Aspergera – czym jest i czym się objawia.”
- 5) PP 3 z OI Pyrzyce – „Przyczyny niewłaściwych zachowań u dzieci”.

W ramach pedagogizacji rodziców:

- 1) przeprowadzono warsztaty „Szkola dla Rodziców” (2 edycje po 10 spotkań),
- 2) przeprowadzono prelekcje:

PP 4 Pyrzyce – „Samodzielność a rozwój emocjonalno-społeczny dziecka w wieku przedszkolnym”

SP Kozielice – „Wspomaganie rodziny w wychowaniu do wartości”

PP 4 Pyrzyce – „Problemy adaptacyjne dziecka w wieku przedszkolnym”

Poradnia była również współorganizatorem z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie dwóch szkoleń dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny nt. „Zjawisko przemocy domowej – rola pracownika, funkcjonariusza, jego zaangażowanie i odpowiedzialność”.

Współorganizowała konferencję „Międzysektorowy Model Wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin”. Zorganizowana konferencja dotyczyła uzależnienia od urządzeń cyfrowych.

Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy MEN a Powiatem Pyrzyckim, Poradnia realizuje zadania z zakresu administracji rządowej, wynikających z Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, w zakresie zapewnienia realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze powiatu – zadanie: „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku, w okresie od zerowego roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie”. W ramach programu w roku 2023 wsparciem objęto 48 dzieci z rodzicami.

W roku 2023 zakończono pracę w ramach realizowanego przez Powiat Pyrzycki projektu „Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej”, polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF. W ramach projektu przeprowadzono badania przesiewowe 610 dzieci i uczniów z terenu powiatu pyrzyckiego.

Poza działaniami statutowymi Poradnia prowadzi Archiwum Oświatowe po Zespole Ekonomiczno-Administracyjnym Szkół w Pyrzycach.

7.2 Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy

Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy zwanym dalej PMOS jest publiczną placówką wychowania pozaszkolnego. Organem prowadzącym placówkę jest Powiat Pyrzycki. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Zachodniopomorski Kurator Oświaty w Szczecinie. Do prowadzenia swojej statutowej działalności PMOS korzysta z hal, sal, boisk sportowych znajdujących się na terenie Powiatu Pyrzyckiego.

Cele i zadania PMOS

- Rozwija zainteresowania sportowe dzieci i młodzieży.
- Pogłębia umiejętności wykraczające poza szkolne programy wychowania fizycznego.
- Stwarza warunki do rozwoju uzdolnień ruchowych młodzieży szczególnie utalentowanej w wybranej dyscyplinie sportowej.
- Kształtuje nawyki czynnego wypoczynku poprzez zamiłowania do uprawiania krajoznawstwa i turystyki.
- Organizuje zawody sportowe, turnieje towarzyskie dla PMOS i innej młodzieży i dorosłych.
- Organizuje masowe imprezy sportowe, sportowo- rekreacyjne, turystyczne, festyny, itp.
- Realizuje kalendarz Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w Szczecinie (mistrzostwa powiatu i regionu).
- W zakresie sportu wyczynowego prowadzi szkolenia w sekcjach sportowych.
- Zapewnia - w miarę posiadanych środków - transport na zawody regionalne, półfinał i finał wojewódzkie dla wszystkich typów szkół, które wywalczyły mistrzostwo powiatu.

PMOS realizuje zadania opiekuńczo – wychowawcze przez:

- Zapewnienie uczestnikom bezpiecznych i higienicznych warunków podczas zajęć
- Włączenie do działalności wychowawczej i opiekuńczej rodziców i opiekunów
- Organizowanie imprez i uroczystości w PMOS wiążących emocjonalnie uczestników i rodziców z placówką.
- Współdziałanie z innymi instytucjami mającymi w zakresie swych działań pracę z usportowioną młodzieżą, LZS, klubami sportowymi, TKKF, związkami sportowymi
- Realizowanie programów edukacyjnych i profilaktyczno- wychowawczych.

Placówka współpracuje z rodzinami wychowanków, placówkami kulturalno- oświatowymi, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem lokalnym przez:

- Wspólną organizację imprez sportowych, sportowo – rekreacyjnych,
- Udział wychowanków w przedsięwzięciach i imprezach organizowanych przez inne placówki lub instytucje lokalne,
- Działanie na rzecz środowiska,
- Zachęcanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w działaniach placówki.

7.3 Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży mającej trudności w nauce i posiadającej orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Działalnością swoją obejmuje następujące typy szkół:

- Szkołę Podstawową,
- Branżową Szkołę 1-go stopnia (kierunek kucharz),
- Szkołę Specjalną Przysposabiającą do Pracy.

Ośrodek posiada również internat dla dzieci i młodzieży mieszkającej poza Pyrzycami. W naszej szkole uczeń odkrywa i rozwija swoje zdolności i talenty. Uczy się życia w grupie i współpracy. Poznaje smak sukcesów zespołowych i indywidualnych. Uczy się mierzyć z porażkami, przygotowuje się do aktywnego i twórczego dorosłego życia. Zdobywa wiedzę, umiejętności praktyczne i zawodowe. W Ośrodku panuje atmosfera bezpieczeństwa, życzliwości, zrozumienia, szacunku i tolerancji.

Ośrodek zapewnia uczniom udział w zajęciach rewalidacyjnych. Zajęcia te wspierają indywidualny rozwój ucznia zgodnie z:

- zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- wynikami wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia ,
- realizacją podstawy programowej kształcenia ogólnego

Zajęcia rewalidacyjne prowadzone są z uczniami indywidualnie w małych grupach 2-4 osobowych zapewniając łączenie uczniów z podobnymi problemami rozwojowymi.

Zajęcia rewalidacyjne prowadzą specjaliści:

pedagog, psycholog, neurologopeda, muzykoterapeuta oraz pedagodzy specjaliści z przygotowaniem do nauczania przedmiotów ogólnych i zawodowych.

W Ośrodku realizowane są zajęcia:

- zajęcia korygujące wady wymowy,
- zajęcia korygujące wady postawy,
- zajęcia muzykoterapii z elementami Treningu Zapobiegania Agresji,
- zajęcia usprawniania technik szkolnych,
- zajęcia rozwijające komunikację językową,
- zajęcia komputerowe z wykorzystaniem tablicy interaktywnej,
- zajęcia metodą Marii Montessori,
- zajęcia rewalidacyjne usprawniające funkcje poznawcze, warunkujące skuteczne uczenie się,
- zajęcia rewalidacyjne z przedmiotów ogólnych i zawodowych przygotowujące do egzaminów zewnętrznych,
- zajęcia terapeutyczne z psychologiem,
- zajęcia komunikacji społecznej z pedagogiem,
- zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, zaradność i samodzielność,
- bajkoterapia.

W roku szkolnym 2023/2024 naukę realizuje 72 uczniów, natomiast w internacie mieszka 21 uczniów.

7.4 Zespół Szkół Nr 1 im Noblistów Polskich

W skład Zespołu Szkół Nr 1 wchodzi: Liceum Ogólnokształcące ponadpodstawowe o profilach:

- matematycznym,
- biologicznym,
- humanistycznym,
- mundurowym,
- ogólnie – strażackim.

Istnieje możliwość uczęszczania do Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych.

Liczba uczniów w roku szkolnym 2023/2024 wynosi: 547

7.5 Zespół Szkół Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Tadeusza Kościuszki

Zespół Szkół Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pyrzycach zwany dalej szkołą jest placówką publiczną:

- prowadzi bezpłatne nauczanie i wychowanie w zakresie ramowych planów nauczania;
- przeprowadza rekrutację uczniów w oparciu o zasadę powszechnej dostępności;
- zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach;
- realizuje programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego i podstawę programową kształcenia w zawodach;
- realizuje ustalone przez Ministra Oświaty zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów.

Szkoła realizuje cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty oraz w przepisach wydanych na jej podstawie, a także zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym, dostosowanych do potrzeb rozwojowych uczniów i oraz potrzeb danego środowiska.

Głównymi celami szkoły jest:

- prowadzenie kształcenia i wychowania służącego rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, umiłowania ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur Europy i świata;
- zapewnienie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju;
- dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia;
- przygotowanie uczniów do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich, w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności;
- Realizacja prawa obywateli do nauki zagwarantowana w art. 70 Konstytucji RP, na zasadach określonych w statucie i stosownie do formy organizacyjnej szkoły oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju.

Celem kształcenia ogólnego w Zespole Szkół Nr 2 CKU jest:

- przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad i praktyki, zgodnie z aktualnym stanem nauki, na wysokim poziomie merytorycznym, określonym w dokumentacji pedagogicznej szkoły;
- zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie;
- przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym;
- kontynuowanie kształcenia umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałości o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów;

Celem kształcenia zawodowego jest:

- przygotowanie uczniów do pracy zawodowej;
- przygotowanie do aktywnego funkcjonowania na rynku pracy;
- kształcenie kompetencji społecznych i personalnych.

Liczba uczniów realizujących naukę w roku szkolnym 2023/2024 to 665, natomiast 93 osoby przebywają w internacie.

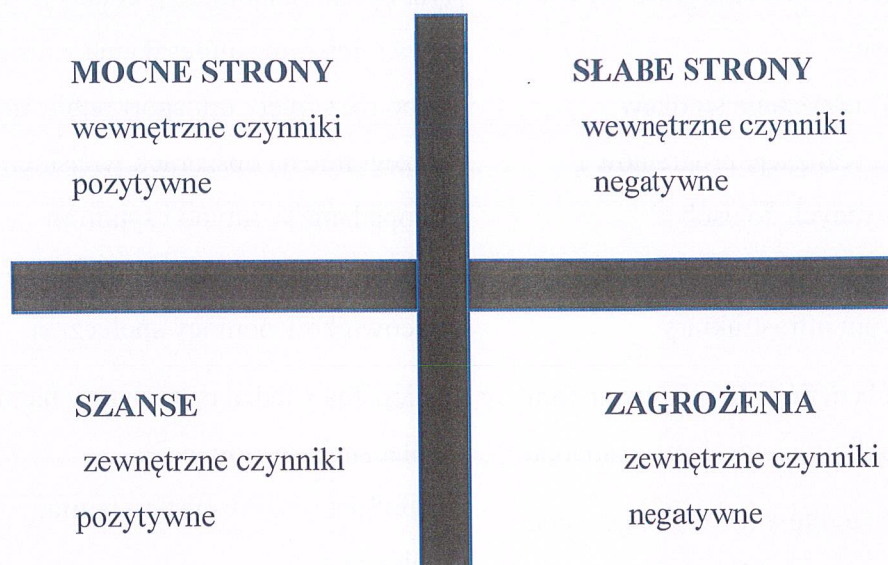
8. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem badania ogólnej sytuacji powiatu. Nazwa wywodzi się od pierwszych liter słów określających w języku angielskim istotę przedmiotu analizy – mocne i słabe strony (Strengths and Weaknesses) oraz możliwości i zagrożenia działania (Opportunities and Threats). Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dana instytucja czy podmiot. Analizę dokonuje się na podstawie:

- systematycznego gromadzenia i analizowania informacji dotyczących osiągniętych wyników działań,
- prognozowania powstających procesów i zjawisk w przyszłości,

- oceniania stwarzanych zagrożeń i szans uwzględniając wewnętrzne i zewnętrzne słabe i mocne strony powiatu.

Rysunek przedstawia sposób definiowania poszczególnych grup czynników w metodzie SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
* wykwalifikowana kadra pomocy społecznej * funkcjonowanie placówki całodobowej opieki Domu Pomocy Społecznej * funkcjonowanie Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, szkół specjalnych i integracyjnych * funkcjonowanie na terenie powiatu jednostek pomocy społecznej, * świadczenie dziennej opieki w Środowiskowym Domu Samopomocy oraz Warsztacie Terapii Zajęciowej * funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności * rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej: warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowy	* nadmierne oczekiwania i niski poziom zrozumienia dla instytucji pomocy społecznej, * niedostateczna współpraca między instytucjami pomocowymi, * trudności w pozyskaniu doświadczonej i wykwalifikowanej kadry * zbyt mało działań chroniących przed wypaleniem zawodowym pracowników pomocy społecznej * przywiązanie do stereotypowego postrzegania sektora pomocy społecznej, * bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej i w miejscu

dom samopomocy, domy pomocy społecznej, * otwartość placówek i popularyzowanie tematyki związanej z kwestią niepełnosprawności i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych * możliwość wykorzystania środków zewnętrznych na realizację programów i projektów kierowanych do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie rozwoju infrastruktury * informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwości uzyskania wsparcia * pozyskiwanie środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, z programów ministerialnych * współpraca z organizacjami pozarządowymi, * prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych * funkcjonowanie mieszkania wspomaganego dla dzieci opuszczających pieczę zastępczą instytucjonalną * doświadczenie w realizacji programów dla dzieci z pieczy zastępczej i ich opiekunów.	zamieszkania osób z niepełnosprawnościami * brak dostępu do wielu dóbr i usług, w tym opieki rehabilitacji, edukacji, kultury poza miejscem zamieszkania z uwagi na słabo rozwinięty transport publiczny, szczególnie na obszarach wiejskich * popadanie w rutynę i syndrom wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej * niepełna wiedza na temat problemów społecznych w powiecie, niedofinansowany system pomocy społecznej, * brak poprawy wizerunku sektora pomocy społecznej, * niedostatecznie działający wolontariat * kształcenia młodzieży nie wypełni pokrywające potrzeb lokalnego rynku pracy, * Niewielka liczba wolontariuszy, * Niewystarczająca liczba Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych; * niewielkie zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami, brak miejsc pracy; * niska aktywność niepełnosprawnych bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, * bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo
--	---

	wychowawczych, * mała liczba kandydatów do tworzenia rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
SZANSE	ZAGROŻENIA
* zwiększenie wiedzy o funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami * wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnościami; * zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami; * duże zaangażowanie władz samorządowych w działania społeczne we współpracy z organizacjami pozarządowymi; * likwidacja barier architektonicznych; * rozpoznanie faktycznej skali problemu osób z niepełnosprawnościami; * realizacja programów PFRON : „Wyrównywanie różnic między regionami III”; „Aktywny samorząd”; * możliwość pozyskania środków europejskich w nowej perspektywie budżetowej na realizację projektów społecznych.	* wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami * wzrost zapotrzebowania na wsparcie ze środków PFRON * mała skuteczność działań zmierzających do włączenia osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe; * duża liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze świadczeń pomocy społecznej; * przywiązanie do schematów i stylu życia. * obawa czy sprostą oczekiwaniom i obowiązkom * wzrost liczby dzieci wymagających zabezpieczenia w pieczy zastępczej * brak rozwiązań systemowych redukujących sytuacje odebrania dzieci rodzinom biologicznym * ograniczone możliwości w pozyskiwaniu środków finansowych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

9. MISJA STRATEGII

Misja strategii to umacnianie spójnego systemu pomocy oraz wspieranie zintegrowanych działań instytucji i organizacji pozarządowych, funkcjonujących w obszarze lokalnej polityki społecznej. Aby zwiększyć wydajność świadczonej pomocy i podnieść jakości usług w obrębie realizowanych zadań, szczególnie w obszarze pomocy społecznej, integracji i aktywizacji społecznej. Treść misji wskazuje na istnienie zależności między dostarczaniem wysokiej jakości usług z zakresu pomocy społecznej, a polepszeniem jakości życia mieszkańców powiatu. Jakość tych usług zależy od rozpoznania potrzeb oraz potencjału lokalnej społeczności a także współpracy instytucji powiatowych z organizacjami społecznymi. Wspólna realizacja zadań zaowocuje szerszym zasięgiem działania i dotarciem do większego grona osób potrzebujących pomocy, wyższą jakością świadczonych usług i wzrostem zaufaniem do instytucji wspierających co w efekcie prowadzi do zmniejszenia skali problemów społecznych.

Projektowane cele, kierunki działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę i analizę SWOT założono, że najbliższy okres wprowadzania zmian społecznych na terenie powiatu pokazują w jakim kierunku należy prowadzić te zmiany, aby działania strategiczne przyniosły jak najlepsze rezultaty.

10. CELE STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE

OBSZAR POMOCY SPOŁECZNEJ

CEL GŁÓWNY 1:

Wzmocnienie zintegrowanego systemu pomocy społecznej funkcjonującego w powiecie

Pyrzyckim.

Cele operacyjne:

1. Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Rozwijanie działań na rzecz poprawy funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy i domów pomocy społecznej.
3. Rozpowszechnianie działań podejmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach i inne współpracujące instytucje .
4. Wzbogacanie kompetencji i podwyższanie kwalifikacji zawodowych osób zatrudnionych w instytucjach pomocy społecznej.
5. Zapobieganie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1. Systematyczne podnoszenie i doskonalenie jakości usług świadczonych przez pracowników pomocy społecznej.
2. Podnoszenie standardu usług w placówkach zapewniających opiekę dzienną.
3. Poszerzanie oferty usług z zakresu opieki całodobowej świadczonej przez domy pomocy społecznej;
4. Realizacja projektów i programów społecznych finansowanych ze środków europejskich skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Rozwój specjalistycznego poradnictwa i terapii rodzinnej.

Wskaźniki realizacji celów:

Ocena efektywności realizowanych celów operacyjnych będzie mierzona na podstawie m.in. wskaźników ich realizacji takich jak:

- liczba oraz rodzaj prowadzonych działań mających na celu podniesienie standardu usług w placówkach zapewniających wsparcie i opiekę osobom zagrożonym wykluczeniem;
- liczba osób objętych wsparciem w placówkach;
- liczba realizowanych projektów i programów społecznych finansowanych ze środków europejskich oraz ilość osób objętych tym wsparciem;
- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów.

Efekty realizacji celów:

Realizacja tych celów powinna przyczynić się do dalszej profesjonalizacji kadry pomocy społecznej, podnoszenia jakości usług oferowanych przez jednostki pomocy społecznej, lepsze wykorzystaniem posiadanych zasobów.

Realizatorzy i partnerzy działań:

Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne powiatu, instytucje rządowe, ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, wolontariat.

Termin realizacji celów:

Czas realizacji strategii, tj. lata 2024-2030.

OBSZAR RYNKU PRACY I BEZROBOCIA**CEL GŁÓWNY 2:****Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa****Cele operacyjne:**

1. Promowanie lokalnej przedsiębiorczości;
2. Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych ;
2. Organizacja praktyk zawodowych, staży, subsydiowanego zatrudnienia, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej;
3. Prowadzenie poradnictwa i doradztwa zawodowego wśród osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy.
4. Rozwijanie systemu informatycznego pozwalającego na szybkie zdobycie informacji o wolnych miejscach pracy.

Kierunek działań:

1. Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej;
2. Wsparcie w nabywaniu nowego doświadczenia zawodowego;
3. Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.
4. Realizowanie programów aktywizujące osoby bezrobotne

Wskaźniki realizacji celów:

Ocena efektywności realizowanych celów operacyjnych będzie mierzona na podstawie m.in. wskaźników ich realizacji takich jak:

- liczba akcji promujących lokalnych przedsiębiorców;
- Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach;
- Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym;

Efekty realizacji celów:

Realizacja tych celów powinna przyczynić się do większej mobilności zawodowej osób poszukujących zatrudnienia; wzrostu zainteresowania bezrobotnych i podnoszeniem kwalifikacji i uprawnień zawodowych poprzez szkolenia i doradztwo zawodowe; wzrostu zainteresowania tworzeniem nowych miejsc pracy przez lokalnych przedsiębiorców i aktywizacja osób bezrobotnych

Realizatorzy i partnerzy działań:

Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne powiatu, instytucje rządowe, Powiatowy Urząd Pracy, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, wolontariat

Termin realizacji celów:

- Czas realizacji strategii, tj. lata 2024-2030.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

CEL GŁÓWNY 3.

Wsparcie i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Pyrzyckiego.

Cele operacyjne:

1. Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.
2. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

3. Współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
4. Zwiększenie dostępności urzędów, instytucji, miejsc kultury, środków transportu osobom ze szczególnymi potrzebami.
5. Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1. Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.
2. Realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami.
3. Realizacja programów z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami.
4. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Wskaźniki realizacji celów:

Ocena efektywności realizowanych celów operacyjnych będzie mierzona na podstawie m.in. wskaźników ich realizacji takich jak:

- Liczba zorganizowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym, lub turystycznym dla osób niepełnosprawnych.
- liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z dofinansowania środków PFRON w ramach likwidacji barier w architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się;
- dofinansowania do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym;
- dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych;
- ilość osób objętych instrumentami i usługami rynku pracy;
- liczba osób z niepełnosprawnościami biorących udział w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej;
- ilość przedsięwzięć na rzecz dostosowania urzędów do osób ze szczególnymi potrzebami;
- ilość zorganizowanych spotkań, imprez, festynów na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Efekty realizacji celów:

Realizacja tych celów powinna przyczynić się do zwiększenia świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnościami i ich potrzeb, podnieść jakość życia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Ułatwić szerszy dostęp do otwartego rynku pracy dla osób niepełnosprawnościami oraz możliwość pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizatorzy i partnerzy działań:

Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, Zakłady Pracy Chronionej, ZUS, pracodawcy, wolontariat.

Termin realizacji celów:

Czas realizacji strategii, tj. lata 2024-2030.

OBSZAR PIECZY ZASTĘPCZEJ

CEL GŁÓWNY 4.**Rozwijanie pieczy zastępczej oraz aktywizacja wychowanków pieczy zastępczej.****Cele operacyjne:**

1. Rozwijanie pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki ze strony biologicznych rodziców.
2. Wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu ich funkcji wychowawczych.
3. Prowadzenie grup wsparcia oraz dążenie do integracji rodzin zastępczych.
4. Wspieranie biologicznych rodziców w dążeniu do odzyskania praw rodzicielskich.
5. Pomoc w pozyskiwaniu mieszkań oraz w usamodzielnieniu życiowym dla dzieci opuszczających pieczę zastępczą.

Kierunki działań:

1. Prowadzenie intensywnej akcji promującej rodzinną pieczę zastępczą.

2. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.
3. Systematyczne organizowanie spotkań, szkoleń dla rodzin zastępczych.
4. Wspieranie rodzin zastępczych w sferze materialnej oraz organizacyjnej.

Wskaźniki realizacji celów:

Ocena efektywności realizowanych celów operacyjnych będzie mierzona na podstawie m.in.

- Liczby przeprowadzonych szkoleń dla rodziców zastępczych,
- liczby przeprowadzonych warsztatów, wdrożonych programów,
- liczby utworzonych grup wsparcia

Efekty realizacji celów:

Realizacja założonych celów skutkować powinna wypracowaniem skutecznych metod postępowania w przypadku umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, pomoc w powrocie dziecka do rodziny biologicznej, a także stworzeniem lepszych warunków opieki na dzieckiem w rodzinach zastępczych. Zapewnienie lepszego startu dzieci opuszczających pieczę zastępczą w dorosłe samodzielne życie.

Realizatorzy i partnerzy działań:

Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne Powiatu, instytucje rządowe, ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, sąd, policja wolontariusze.

Termin realizacji celów:

Czas realizacji strategii, tj. lata 2024-2030.

OBSZAR PRZEMOCY

CEL GŁÓWNY 5:

Ograniczenie rozmiarów przemocy domowej

Cele operacyjne:

1. Rozwój profilaktyki z obszaru przemocy i uzależnień od substancji psychoaktywnych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i instytucjonalnej;
3. Podniesienie świadomości społecznej i umiejętności ochrony przez przemocą
4. Poszerzenie ofert i form pomocy dla osób uwięzianych w przemoc.

Kierunki działania:

1. Organizowanie spotkań informacyjno - edukacyjnych dotyczących z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnień.;
2. Rozwój poradnictwa specjalistycznego i usług interwencji kryzysowej,
4. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar.

Wskaźniki realizacji celów:

Ocena efektywności realizowanych celów operacyjnych będzie mierzona na podstawie m.in. wskaźników ich realizacji takich jak:

- liczba uczestników programów terapeutycznych.
- liczba przeprowadzonych spotkań , warsztatów, zajęć edukacyjnych ;
- liczba udzielonych porad i konsultacji (psychologicznych, prawnych, terapeutycznych)

Realizatorzy i partnerzy działań:

- Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne Powiatu, instytucje rządowe, ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe.

Efekty realizacji celów:

Realizacja założonych celów powinna przyczynić się do podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; zwiększeniem skuteczności pomocy świadczonej osobom uwięzianym w przemoc i ochrony ofiar przemocy

Termin realizacji celów:

Czas realizacji strategii, tj. lata 2024-2030

OBSZAR AKTYWIZACJI LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

CEL GŁÓWNY 6.

Pobudzanie mieszkańców powiatu pyrzyckiego do aktywności lokalnej.

Cele operacyjne:

1. Zaangażowanie potencjału mieszkańców na rzecz działań społeczności lokalnej.
2. Zwiększenia aktywności organizacji pozarządowych.

Kierunki działań:

1. Poszerzenie oferty wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, integracyjnych i sportowych dla lokalnej społeczności.
2. Promowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych.

Wskaźniki realizacji celów:

Ocena efektywności realizowanych celów operacyjnych będzie mierzona na podstawie m.in. wskaźników ich realizacji takich jak:

- liczba wydarzeń kulturalnych sportowych edukacyjnych pielęgnujących tradycje lokalne i narodowe;
- liczba uczestników wydarzeń kulturalnych sportowych, edukacyjnych

Efekty realizacji celów:

Realizacja założonych celów skutkować powinna wzrostem aktywności i zainteresowania mieszkańców sprawami społeczności lokalnej; rozwojem i utrwalaniem kontaktów społecznych.

Realizatorzy i partnerzy działań:

Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne Powiatu, ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, wolontariusze.

Termin realizacji celów:

Czas realizacji strategii, tj. lata 2024-2030.

11. RAMY FINANSOWE

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876). Finansowanie jest jednym z warunków realizacji wyznaczonych celów.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Powiatu Pyrzyckiego. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Powiatu. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez powiat oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

12. UWAGI KOŃCOWE

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2024-2030 realizowana będzie przez programy lokalne. Przy opracowywaniu i realizacji programów lokalnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracować będzie z instytucjami społecznymi i organizacjami działającymi w danej dziedzinie objętej programem.

Pomyślność realizacji strategii będzie zależeć od odpowiedniej koordynacji działań, spójności w podejmowaniu decyzji (uwzględniających elementy i instrumenty pomocy społecznej), skutecznej współpracy i zaangażowania wszystkich instytucji biorących udział w jego realizacji. Jednakże należy mieć na uwadze, iż pomoc społeczna to funkcjonalna organizacja nastawiona na generalizację potrzeb klienta, która realizowana jest przez integrację pracy socjalnej (tj. spojrzenie kompleksowe na problemy osób i ich rodzin). Warunkiem właściwej pomocy jest:

- utworzenie systemu ułatwień w celu realizacji dążeń i aspiracji klienta oraz osiągnięcie satysfakcji podopiecznego jak i pracownika socjalnego i całej organizacji,
- zorganizowanie działań instytucji powołanych do świadczenia pomocy społecznej w system działań powiązanych,
- współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę.
- podniesienie kwalifikacji kadry pomocy społecznej.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.